

Sposoby wyrównywania poziomu nauczania i uczenia się. W kierunku praktycznych rozwiązań dla pedagogów w Polskich Sobotnich Szkołach w Wielkiej Brytanii.

(Towards enhanced educational standards. Developing practical solutions for Educators in Polish Supplementary Schools.)

‘Nauczycielem jest ten, kto potrafi z trudnych rzeczy uczynić łatwe.’

Ralph Waldo Emerson

Zarządzanie klasą – kontakt wzrokowy

Utrzymywanie kontaktu wzrokowego. W jakim celu wykorzystać kontakt wzrokowy w zarządzaniu klasą?

- w celu sprawdzenia tego czy uczniowie zrozumieli zadane treści.
- w celu wskazania, który z uczniów ma zabrać głos na lekcji.
- w celu pokazania uczniom, iż zwraca się uwagę na to co mówią.
- w celu skierowania uwagi uczniów, którzy nie zabierają głosu, aby słuchali swoich rówieśników, szczególnie w klasach 1-3 jest to sposób na utrzymywanie dyscypliny w klasie, pokazanie tego, iż nauczyciel wie co się dzieje i ma na oku co robią poszczególni uczniowie.
- utrzymywania kontaktu z klasą, kiedy nauczyciel zajmuje się jednym uczniem np. sprawdza zadanie jednego ucznia.
- razem z gestem wskazanie tego, iż zadanie jest zrobione nieprawidłowo.
- sprawdzenia tego czy wszyscy uczestniczą w zadaniu.
- sprawdzenia bezsłowne czy uczniowie zakończyli ćwiczenie – przeczytanie tekstu lub zakończenie zapisania zdania podczas dyktanda.

Zarządzanie klasą – mowa ciała

- Zastosowanie gestu, mimiki twarzy w zarządzaniu klasą.
- przekazywanie znaczenia językowego,
- dodanie wizualnego wzbogacenia,

- zmniejszenie ilości słownych wyjaśnień –szczególnie ważne w klasach 1-3 kiedy to długie instrukcje mogą być dla uczniów za trudne.
- Na etapie wczesnoszkolnym lepiej wyolbrzymiać gesty.
- W przypadku dzieci dwujęzycznych, uczęszczających do szkół sobotnich ważne, aby nauczyciel korzystał z gestów w celu przekazywania znaczenia np. wyraz wysoki – odpowiedni ruch ręki.

Zarządzanie klasą – głos nauczyciela

- Głos nauczyciela zmienia się w zależności od podjętego działania, liczby uczniów w klasie, rozmiaru klasy szkolnej, w zależności czy nauczyciel przemawia do pojedynczego ucznia czy do całej grupy uczniów, w zależności od tego czy ma małą grupkę osób w dużej klasie. Czy mówimy energicznie z entuzjazmem czy letargicznie z monotonią w głosie.
- Ton głosu jest wykorzystywany w celu uzyskania uwagi uczniów w sytuacjach, kiedy:
 - kiedy uczniowie są rozproszeni, rozmawiają, przed rozpoczęciem lekcji
 - kiedy n-l chce zakończyć wykonywane zadanie,
 - kiedy w klasie jest za głośno.

Zarządzanie klasą – aranżacja klasy

- Aranżacja przestrzeni klasowej. Pozycja nauczyciela oraz aranżacja klasy, w której uczą się uczniowie jest niezmiernie ważna.
- Ustawienie krzesłek i ławek powinno zmieniać się w zależności od ćwiczenia klasowego,
- dyskusja klasowa pod kontrolą nauczyciela,
- praca w parach, kiedy uczniowie muszą się widzieć i rozmawiać ze sobą, bez bezpośredniego nadzoru n-la,
- praca grupowa siedzenie przy ławkach ustawionych w stylu kawiarnianym,
- praca indywidualna np. czytanie albo pisanie, sprawdzian.

Zarządzanie klasą – czas oraz uwaga

- Rozłożenie uwagi nauczyciela, klasa składa się z indywidualnych jednostek, które chcą być usłyszane oraz chcą na siebie zwrócić

uwagę nauczyciela. Nauczyciel powinien dążyć do tego, aby każdy z uczniów:

- miał możliwość wypowiedzenia się w języku polskim na lekcji
- otrzymał zindywidualizowane zadanie jeśli jest taka potrzeba
- miał poczucie tego, iż wziął udział w lekcji
- jego/jej błędy zostały poprawione podczas lekcji
- Utrzymywanie równowagi pomiędzy czasem kiedy mówi nauczyciel oraz czasem kiedy mówi uczeń zależy od rodzaju lekcji ćwiczeń i poziomu nauczania-uczenia.
- Czas kiedy n-l będzie mówił więcej ma miejsce wtedy, kiedy:
- n-l przedstawia, wyjaśnia, sprawdza, poprawia wypowiedzi,
- instruuje, rozpoczyna zadanie,
- opowiada, podczas ćwiczeń na słuchanie

Techniki nauczyciela –eksploatacja wiedzy jako metoda, dawanie instrukcji jako technika

- Nauczyciele w polskich sobotnich szkołach stanowią cenne źródło języka używanego w autentycznych sytuacjach, szczególnie jeśli uczniowie uczą się j. polskiego w krajach gdzie nie jest on językiem rodzimym.
- Wydobywanie wiedzy z uczniów, pomysłów, sugestii poprzez zadawanie pytań, zachęcanie, nakierowywanie. Podczas wydobywania wiedzy od uczniów n-l stosuje jak najmniej czasu nauczyciela w celu zwiększania czasu ucznia.
- N-l sprawia, iż uczniowie:
- są zainteresowani i włączeni w lekcje
- nakierowuje uczniów więc wydobywa wiedzę i wiadomości, które uczniowie posiadają, ale możliwie już zapomnieli
- zwiększa ich czas mówienia
- pomogą im wziąć odpowiedzialność za proces uczenia się
- Techniki na wydobywanie wiedzy
- korzystanie z wskazówek, podpowiedzi
- stosowanie zdjęć albo ilustracji
- ćwiczenia na wypełnianie pustych miejsc

Technika czyli efektywne instrukcje

- Dawanie instrukcji:
- przyciąganie uwagi uczniów – upewnienie się czy słuchają!
- Stosowania prostego języka oraz krótkich wyrażen
- Bycie konsekwentnym korzystanie z tych samych słów przy dawaniu instrukcji do danego ćwiczenia:
- Korzystanie w pomocy wizualnych lub wskazówek pisemnych: przedmioty, obrazki
- Pokazanie czynności, którą należy wykonać
- Podzielenie instrukcji tak, aby ułatwić zrozumienie zadania do wykonania.
- Rodzaje ćwiczeń:
- Kontrolowane: np. słuchamy i powtarzamy
- Ćwiczenia nakierowywane: stosowane w nauczaniu struktury języka i słownictwa, pewna wolność dla uczniów.
- Twórcze ćwiczenia nauczyciel dostarcza motywacji ,
- zadania z wykorzystaniem pewnych materiałów, które dają uczniom opcję na dokonywanie wolnych wyborów; ćwiczenia na pisanie i mówienie.

Zarządzanie materiałami lekcyjnymi

- Tablica a projektor

Projektor a tablica dlaczego stosowanie projektora jest bardziej korzystne niż korzystanie z tablicy? N-I nie musi odwracać się tyłem do klasy, zaoszczędzenie czasu, ponieważ kartki transparencje przygotowywane są za wczas, świetnym pomysłem jest jeśli uczniowie mogą pisać na kartkach i potem są one pokazywane na forum klasowym co stanowi silny efekt motywacyjny.

Ilustracje jako pomoc wizualna, nagrywanie filmów video oraz nagrań dla słuchowców

- Korzystanie z pomocy wizualnych np. Ilustracji.
- Wzbudzają zainteresowanie,
- Ilustrują nowy przedmiot zajęć,
- Stymulują dyskusje.
- Pokazanie ilustracji:

- Musi być wystarczająco duża, nie może być niejasna, trzymana w pozycji pionowej, najlepiej jest przedstawić ilustracje każdemu uczniowi z osobna.
- Nagrywanie swoich własnych taśm oraz filmów wideo.

Rozwój kompetencji językowych klasy 1-3

- W życiu codziennym kompetencje językowe: czytanie, pisanie, mówienie, słuchanie są zintegrowane. Kiedy bierzemy udział w rozmowie to zarówno korzystamy z umiejętności mówienia jak i słuchania, kiedy wypełniamy formularz to korzystamy z umiejętności czytania i pisania. Wyróżniamy 4 umiejętności językowe: receptywne: czytanie i słuchanie oraz produktywne: pisanie i mówienie.
- Nauczyciel powinien dążyć do integracji tych umiejętności.
- Umiejętności receptywne:

Czytanie

- Przed zadaniem: n-l powinien wzbudzić zainteresowanie uczniów na dany temat, powiedzieć jaki jest cel zadania, co chcemy dowiedzieć się z tekstu. N-l powinien przedstawić tzw. słowa klucze przed rozpoczęciem ćwiczenia na czytanie.

Słuchanie

Poprzez zachęcanie do słuchania uczniów siebie nawzajem. Korzystanie z różnych typów testów: piosenka, nagranie z radia, prawdziwa historia. W jaki sposób należy ułatwić nabywanie umiejętności słuchania:

- jeden mówca, albo najwyżej dwóch, którzy mówą powoli
- materiał dotyczy znanego dzieciom tematu, uczniowie interesują się danym tematem i wiedzą o czym będzie dany materiał słuchowy

Doskonalenie kompetencji produktywnych

- Mówienie
- Doskonalenie trafności dobranych słów, użycia odpowiednich form gramatycznych, płynność, podczas ćwiczeń na płynność, uczniom nie należy przerywać.

- Sposoby zachęcania uczniów do wypowiadania się: nauczyciel powinien dostarczyć wskazówki oraz nakierować uczniów, sprawić, aby ćwiczenia na rozwój kompetencji mówienia miały charakter komunikatywny. Takim ćwiczeniem na mówienie jest wypowiadanie się o tym co się lubi, a czego się nie lubi. Nauczyciel może dostarczyć listę słów (czasowniki) z której uczniowie mogą dokonać wyboru i rozwinąć swoją wypowiedź.

Pisanie

- Pisanie łączy w sobie: pisanie ręczne, ortografię, interpunkcję, budowę zdania, paragrafowanie, spójność tekstu, styl wypowiedzi pisemnej
- W jaki sposób zachęcić uczniów do pisania:
- Kartki urodzinowe przykładem autentycznego pisania.
- Należy zachęcić , aby uczniowie pokazywali sobie swój napisany tekst, a także czytali sobie wzajemnie w celu wymienienia doświadczeń.
- Systematyzacja ćwiczeń na pisanie.